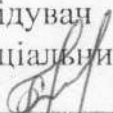

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри логопедії та спеціальних методик

 Олексій ГАВРИЛОВ

«26» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГОПЕДІЯ

підготовки фахівців	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)
спеціальності	016 Спеціальна освіта
спеціалізації	016.02 Олігофренопедагогіка
галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
мова навчання	українська

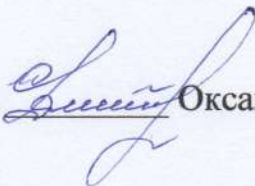
2024-2025 н. р.

Розробники програми: *Оксана Ткач*, кандидат педагогічних наук,
доцент, старший викладач кафедри логопедії та спеціальних методик

Ухвалено на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик

Протокол № 9 від «26» серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Оксана ДМІТРІЄВА

Зміст робочої програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань про порушеннями мовлення у дітей та дорослих; особливості діагностики відхилень у розвитку мовлення, причин, що їх обумовлюють; методи та прийоми корекції порушень мовлення у дітей, дорослих та підлітків, особливості проведення пропедевтичної роботи з дітьми з метою попередження у них виникнення порушень розвитку мовлення.

2.Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2024-2025	2024-2025
Семестр вивчення	7,8	7,8
Кількість кредитів ЄКТС	24	24
Загальний обсяг годин	266 год.	266 год.
Кількість годин навчальних занять	96 год.	50 год.
Лекційні заняття	32 год.	12 год.
Практичні заняття	32 год.	20 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	32 год.	18 год.
Самостійна та індивідуальна робота	170 год.	216 год.
Форма підсумкового контролю	7 семестр – залік, 8 семестр – екзамен	7 семестр – залік, 8 семестр – екзамен

3. Статус дисципліни. Навчальна дисципліна «Логопедія» належить до освітніх компонентів професійної підготовки (обов'язкова).

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

Зміст дисципліни «Логопедія» базується на дисциплінах медичного («Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики», «Основи невро- та психопатології», «Клініка інтелектуальних порушень»), психолого-педагогічного («Вступ до спеціальності», «Психологія») циклів, та в свою чергу є основою для вивчення таких дисциплін: «Логоритміки з методикою», «Психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з тяжкими порушеннями мовлення», «Спеціальні методики навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення» ін.

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

• **ЗК-4** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

• **ЗК-10** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК-1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4 Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-8 Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

РН-3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН-4 Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН-6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН-8 Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН-10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН-12 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- особливості порушень мовлення у дітей з первинно збереженим інтелектом та аналізаторними системами, причини виникнення цих порушень, структуру і механізми мовленнєвих відхилень, симптоми їх прояву;

- прийоми та методи діагностики відхилень у мовленнєвому розвитку дітей, причини їх виникнення, розмежування з подібними/суміжними станами, критерії оцінювання специфіки виконуваних різними категоріями дітей завдань;

- прийоми та методи профілактики та корекції різних відхилень у мовленнєвому розвитку дітей;

- систему організації логопедичної роботи у закладах загальної середньої освіти і у закладах спеціальної освіти, на логопедичному пункті, а також в умовах спеціальної групи для дітей з порушеннями мовлення закладу дошкільної освіти;

- систему і структуру проведення індивідуальної та фронтальної логопедичної роботи;

- законодавчу, навчально-методичну і матеріальну базу забезпечення логопедичної допомоги дітям і дорослим, документообіг.

вміти:

- вести роботу з популяризації знань з логопедії серед вчителів закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти і батьків;

- проводити діагностику порушень мовлення у дітей, розмежовувати їх з іншими подібними/суміжними станами, а також виявляти причини, що обумовлюють відхилення розвитку мовлення;

- організовувати та здійснювати корекційно-розвиваюче навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;

- проводити логопедичну корекцію різних порушень мовлення у дітей, дорослих та підлітків;

- вести документацію, складати плани організації логопедичної роботи, підбирати та оформляти дидактичні матеріали для корекційного навчання осіб з порушеннями мовлення.

7. Засобами діагностики результатів навчання є опитування, виконання практичних завдань, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема, із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Разом	у тому числі

		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення)							
Тема 1. Клінічна характеристика дітей з загальним недорозвиненням мовлення (системним порушенням мовлення)	16	2	2	-	2	4	6
Тема 2. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії	26	2	2	-	2	4	6
Тема 3. Структура та механізми порушення мовлення при сенсорній формі алалії				-		4	6
Тема 4. Обстеження мовлення у дітей з I-II рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)	30	2	2	-	2	4	6
Тема 5. Обстеження мовлення у дітей з III, IV рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)		2		-	2	4	6
Тема 6. Методика корекції моторної алалії	28	2	2	-	2	4	4
Тема 7. Методика корекції сенсорної алалії		2	2	-	2	4	4
Тема 8. Методики формування лексичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення	14	2	2	-	2	4	4
Тема 9. Методики формування граматичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення	24	2	2	-	2	4	4
Тема 10. Методики формування зв'язного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення			2	-		4	4
Разом за змістовим модулем 1	138	16	16	-	16	90	

Змістовий модуль 2. Порушення читання та письма							
Тема 1. Порушення читання	20	4	2	-	2	8	4
Тема 2. Порушення письма	20	4	2	-	2	8	4
Тема 3. Методика виявлення порушень читання та письма у молодших школярів	20	2	4	-	2	8	4
Тема 4. Методики дослідження помилок фонематичного типу на письмі та при читанні	20	2	2	-	4	8	4
Тема 5. Методики дослідження графо-моторних та зорово-просторових помилок на письмі та при читанні	24	2	2	-	4	8	8
Тема 6. Методика дослідження помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні	24	2	4	-	2	8	8
Разом за змістовим модулем 2	128	16	16	-	16	80	
Разом годин	266	32	32	-	32	170	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення)							
Тема 1. Клінічна характеристика дітей з загальним недорозвиненням мовлення (системним порушенням мовлення)	138	2	2	-	2	6	6
Тема 2. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії				-		6	6
Тема 3. Структура та механізми порушення мовлення при сенсорній формі алалії			2	-		4	6

Тема 4. Обстеження мовлення у дітей з I-II рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)		2		-	2	6	6
Тема 5. Обстеження мовлення у дітей з III, IV рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)			2	-		4	6
Тема 6.Методика корекції моторної алалії				-	2	8	6
Тема 7. Методика корекції сенсорної алалії			2	-		8	6
Тема 8. Методики формування лексичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення		2		-	2	6	6
Тема 9. Методики формування граматичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення			2	-		4	6
Тема 10. Методики формування зв'язного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення				-		6	6
Разом за змістовим модулем 1	148	6	10	-	8	108	
Змістовий модуль 2. Порушення читання та письма							
Тема 1. Порушення читання	26	2	2	-	2	5	5
Тема 2. Порушення письма				-		5	5
Тема 3. Методика виявлення порушень читання та письма у молодших школярів	102	2	2	-	2	10	8
Тема 4. Методики дослідження помилок фонематичного типу на письмі та при читанні			2	-	2	10	10
Тема 5. Методики дослідження графомоторних та зорово-просторових помилок на письмі та при читанні			2	2	-	2	12
Тема 6. Методика дослідження помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні			2	-	2	12	8
Разом за змістовим модулем 2	126	6	10	-	10	108	
Разом годин	266	12	20	-	18	216	

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1

Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення)

Тема 1. Клінічна характеристика дітей з загальним недорозвиненням мовлення (системним порушенням мовлення)

Характеристика причин, що обумовлюють виникнення у дітей загального недорозвитку мовлення. Клінічна класифікація ЗНМ у дітей. Характеристика причин, що обумовлюють виникнення у дітей загального недорозвитку мовлення. Клінічна класифікація ЗНМ у дітей.

Тема 2. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії.

Визначення та механізми моторної форми алалії. Мовленнєва симптоматика при моторній алалії. Немовленнєва симптоматика при моторній алалії.

Тема 3. Структура та механізми порушення мовлення при сенсорній формі алалії

Визначення та механізми сенсорної форми алалії. Мовленнєва симптоматика при сенсорній алалії. Немовленнєва симптоматика при сенсорній алалії.

Тема 4. Обстеження мовлення у дітей з I-II рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)

Характеристика прийомів і методів дослідження лексичного і граматичного боку мовлення у дітей з I-II рівнем ЗНМ та аналіз симптомів, які вказують на специфіку їхнього розвитку (недорозвитку).

Тема 5. Обстеження мовлення у дітей з III, IV рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)

Характеристика прийомів і методів дослідження лексичного і граматичного боку мовлення у дітей з III, IV рівнем ЗНМ та аналіз симптомів, які вказують на специфіку їхнього розвитку (недорозвитку).

Тема 6. Методика корекції моторної алалії

Організація корекційної роботи з подолання моторної алалії. Особливості логопедичної роботи з подолання моторної алалії. Система корекційного впливу при моторній алалії.

Тема 7. Методика корекції сенсорної алалії

Організація корекційної роботи з подолання сенсорної алалії. Особливості логопедичної роботи з подолання сенсорної алалії. Система корекційного впливу при сенсорній алалії.

Тема 8. Методики формування лексичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення

Характеристика прийомів і методів корекції порушень лексичної складової мовлення у дітей з ЗНМ дошкільного віку. Структура логопедичних занять з корекції порушень мовлення у дошкільників з ЗНМ.

Тема 9. Методики формування граматичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення

Характеристика прийомів і методів корекції порушень граматичної складової мовлення у дітей з ЗНМ дошкільного віку. Структура логопедичних занять з корекції порушень мовлення у дошкільників з ЗНМ.

Тема 10. Методики формування зв'язного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення

Характеристика прийомів і методів формування зв'язного мовлення у дітей з ЗНМ дошкільного віку. Структура логопедичних занять з корекції порушень мовлення у дошкільників з ЗНМ.

Змістовий модуль 2

Порушення читання та письма

Тема 1. Порушення читання

Характеристика особливостей засвоєння читання дітьми: послідовність оволодіння навичкою, участь психічних процесів і функцій в оволодінні навичками розпізнавання і читання букв, складів, слів, речень.

Тема 2. Порушення письма

Характеристика особливостей засвоєння письма дітьми: послідовність оволодіння навичкою, участь психічних процесів і функцій в оволодінні навичками розпізнавання і написання графем, звукокомплексів, слів, речень, текстів під диктовку і самостійних творів.

Тема 3. Методика виявлення порушень читання та письма у молодших школярів

Характеристика прийомів і методів розвитку у дітей психічних процесів і функцій пізнавальної діяльності, що забезпечують успішне оволодіння дітьми навичкою письма. Особливості організації корекційної роботи в умовах закладу загальної дошкільної освіти і школи.

Тема 4. Методики дослідження помилок фонематичного типу на письмі та при читанні

Складання графіку роботи логопеда у закладі дошкільної освіти. Документація на логопункті. Складання перспективних планів роботи логопеда. Ведення зошитів для індивідуальної роботи з дітьми. Зв'язки у роботі логопеда з батьками і працівниками закладу загальної дошкільної освіти.

Тема 5. Методики дослідження графо-моторних та зорово-просторових помилок на письмі та при читанні

Характеристика прийомів і методів формування каліграфічно правильного письма графем, звукосполучень, слів, речень. Методики формування письма під диктовку і творчого письма.

Тема 6. Методика дослідження помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні

Характеристика специфічних прийомів і методів корекції різних форм дисграфії у дітей. Особливості організації з ними корекційної роботи в умовах закладу загальної середньої освіти.

9. **Форми поточного та підсумкового контролю**

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Формою модульного контролю є модульна контрольна робота. Формою підсумкового контролю є заліки та екзамени.

10. **Критерії оцінювання результатів навчання**

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою підсумкового контролю є екзамен.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Залік

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1			100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	
40 балів	40 балів	20 балів	

Екзамен

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзаме н	Сум а
Змістовий модуль 2			40 балів	100 балів
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
30 балів	20 балів	10 балів		

Поточний контроль (40 балів/30 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях (практичних, лабораторних) приймається рівним 12.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні та лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.

		Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійни й)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати

		проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (20 балів/10 балів)

Метою самостійної роботи є закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху; розвиток навичок самоосвіти, пізнавальних інтересів, професійної мотивації навчання; виховання відповідального ставлення до навчання за обраною професією.

Організація та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» від 25.08.2020 р.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; самостійне вивчення окремих теоретичних питань курсу; підготовку до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри); підготовка до складання екзамену.

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на консультаціях, практичних та лабораторних заняттях. У плани практичних та лабораторних занять, МКР включені запитання та практичні завдання, успішне виконання яких передбачає попереднє виконання самостійної роботи. Здобувачі для виконання завдань самостійної роботи можуть заводити окремий зошит, папку.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Завдання самостійної роботи можуть бути перезараховані за результатами неформальної освіти здобувача, за умови їх відповідності темі та кількості годин (не менше тих, що виділені на самостійну роботу).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

високий рівень	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і

18-20 б. / 10	тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 15-17 б. / 8-9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12-14 б. / 6-7 б.	Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 12 б. / 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні професійних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань,

	неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної не доброчесності.

Модульна контрольна робота (40 балів/20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у формі тестування (зокрема, й у системі MOODLE, де оцінка виставляється автоматично). У МКР передбачено 20 тестових запитань, відповіді на які оцінюються у 2/1 бали. До написання МКР допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання МКР

Рівень	Бали	Критерії
Високий	36-40 / 18-20	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання навчального матеріалу, правильно використовує термінологію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	30-35 / 15-17	Здобувач вищої освіти виявляє достатні знання навчального матеріалу, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Середній	24-29 / 12-14	Здобувач вищої освіти виявляє фрагментарні знання навчального матеріалу, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Початковий	менше 24 / менше 12)	Здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, під час виконання МКР та у роботі мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Екзамен (40 балів)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань (2 – теоретичних, 1 – практичне).

Теоретичні питання екзаменаційного білета (15 балів кожне) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 14 - 15 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 12 – 13 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 9 – 11 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 9 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач

	неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Під час відповіді на практичне питання (10 б.) звертається увага на таке:

високий рівень 10 б.	Здобувач вповні володіє практичними вміннями і навичками обстеження та корекції порушень мовлення; правильно формулює свої думки та обґрунтовує свою відповідь. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 8 - 9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає незначні помилки, які сам виправляє. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 6 – 7 б	Якщо здобувач виявляє окремі практичні вміння і навички для обстеження та корекції порушень мовлення, його пояснення неповні, він допускає неточності; не вміє обґрунтувати свої судження. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 6 б.	Якщо здобувач не володіє практичними вміннями і навичками для обстеження та корекції порушень мовлення, виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Загальне оцінювання екзамену

36-40 (високий рівень)	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з навчальної дисципліни, правильно використовує термінологію, використовує творчий підхід до виконання завдань. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
30-35 (достатній рівень)	Здобувач вищої освіти виявляє достатні знання з навчальної дисципліни, проте допускає помилки та неточності; під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
24-29 (середній рівень)	Здобувач вищої освіти виявляє фрагментарні знання з навчальної дисципліни, під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
Менше, ніж 24 бали (початковий рівень)	Здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу з дисципліни, під час екзамену мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету СОПСР та з дозволу ректора університету.

12. Рекомендована література.

Основна:

1. Гаврилов О., Гаврилова Н., Мілевська О., Константинов О., Ткач О. та ін. Науково-теоретичні та прикладні підходи до формування професійних компетенцій вчителя-логопеда. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*: Вип. 21 Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С.140-177.

2. Лісова Л.І., Опалюк О.М. Гинькова Н.М. Характеристика професійної компетентності вчителя-логопеда інклюзивно-ресурсного центру. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В. Вип. 22. 2023. С. 85-98.

3. Рібцун Ю.В. Понятійно-термінологічний словник. Логопедія. Логопсихологія: довідкове видання. К.: ІСПП, 2022. 48 с.

4. Романюк А., Гаврилова Н. Особливості надання логопедичної допомоги в змішаній корекційно-консультативній формі. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія*. Вип. 14. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О.В. 2023. 791 с. С.591-599.

5. Ткач О.М. Логопедія: формування семантичних полів слів у дітей зсистемнимипорушеннями мовлення. Монографія / Ткач О.М. Кам'янець-Подільський: ПП «Аксиома», 2019. 240 с.

6. Чередніченко Н.В. Результати впровадження комплексної системи корекції фонетико-графічних помилок у молодших школярів із дисграфією. [*Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*](#), 2020, № 8(102), р. 40-57.

Додаткова:

1. Богущ А.М. Мовеннєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. 2-е видання. К.: Слово, 2010. 374 с.

2. Вступ до спеціальності: Логопедія (Текст): навчальний посібник / І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2011. 416 с.

3. Гомля В., Федорович Л. Артикуляційна гімнастика / за ред. Л. Федорович. Кременчук: Християнська зоря, 2008. 74 с.

4. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення молодших школярів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 320 с.

5. Козлова В.А., Максименко В.С. Фронтальна робота з усунення лексико-граматичного недорозвинення мовлення у дошкільників (лексико-граматична ланка). Кіровоград: Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2005. 91 с.

6. Лісова Л.І., Рибачук К.О. Окремі аспекти розвитку звуковимови у дошкільників з дислалією. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія*. Вип. 14. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С. 92-94.

7. Лісова Л.І., Ткач О.М. Профілактика порушень письма у молодших школярів з порушеннями мовлення. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія*. Вип. 13. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2022. С. 118-123.

8. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика: навч. посіб. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2013. 268 с.

9. Ревуцька О.В. Збагачення лексичного запасу молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення у процесі засвоєння словотворчих засобів: монографія. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 181 с.

10. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда закладу дошкільної освіти. 2-е видання. Херсон: Вид. група «Основа», 2013. 238 с.

11. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. 3-е видання, доповнене. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. 160 с.

12. Свиридов О.І. Анатомія людини: Підручник / за ред. І.І. Бобрика. К.: Вища школа, 2001. 399 с.

13. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.

14. Теорія і практика сучасної логопедії: Збірник наукових праць: К.: Актуальна освіта, 2006. Вип. 1. 68 с.

15. Тищенко В.В., Рібцун Ю.В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5-ти років: Поради батькам. К.: Літера ЛТД, 2006. 128 с.

16. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс / за ред. Є.Ф. Соботович. К.: Актуальна освіта, 2007. 120 с.

17. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. К.: Актуальна освіта, 2013. 108 с.

18. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 346 с.

19. Федорович Л.О. Формування мовленнєвого дихання у дітей з порушеннями мовлення. Кременчук: Християнська Зоря, 2010. 92 с.

20. Чередніченко Н.В., Горбачова Д.М. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання. К.: ДІА, 2016. 212 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка
https://kaf-korped.kpnu.edu.ua	Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=19774	Модульне середовище навчання К-ПНУ імені Івана Огієнка
http://www.nbuuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
https://dnrb.gov.ua/ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека імені В.О.Сухомлинського
https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/index	Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 19.

	Корекційна педагогіка і спеціальна психологія
https://prometheus.org.ua/	Prometheus
https://ed-era.com/courses/	EdEra
https://www.facebook.com/atoms.ua/	Атомс – електронна платформа для освітян
https://ruh.com.ua/	Рух Освіта – підвищення кваліфікації для вчителів

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ (СИСТЕМНЕ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ)

1. Назвати клінічні причини виникнення у дітей первинного важкого порушення мовлення, інтелектуальних порушень, емоційно-вольової сфери, порушень слуху, зору.
2. Назвати клінічні причини виникнення у дітей з важкими порушеннями мовлення ЗНМ.
3. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з інтелектуальними порушеннями ЗНМ.
4. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями слуху ЗНМ.
5. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери ЗНМ.
6. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями зору ЗНМ.
7. Назвіть супровідні синдроми, що можуть ускладнювати розвиток дітей з важкими порушеннями мовлення.
8. Назвіть порушення мовлення, які можуть ускладнювати ЗНМ у дітей.
8. Дати визначення термінам “алалія”, “сенсорна алалія”, “моторна алалія”.
9. Дати визначення термінам “складна дислалія”, “ринолалія”, “дизаратрія”.
10. Охарактеризуйте поняття: “рівень недорозвитку мовлення”, “структура недорозвинення психічних процесів і функцій”.
11. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з I рівнем його недорозвинення.
12. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з II рівнем його недорозвинення.
13. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з III рівнем його недорозвинення.
14. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвитком кінестетичного типу.
15. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвиненням кінестетичного типу.

16. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвиненням обумовленим недорозвитком мнестичного типу.
17. Охарактеризуйте особливості психічного розвитку дітей з моторною алалією.
18. Охарактеризуйте особливості психічного розвитку дітей з сенсорною алалією.
19. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ пасивного словника.
20. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ активного словника.
21. Опишіть завдання для дослідження розуміння дітьми з I рівнем ЗНМ зв'язного мовлення.
22. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ вміння вимовляти перші елементарні фрази, речення.
23. Назвіть особливості виконання дітьми з I рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення.
24. Охарактеризуйте мовленнєві і немовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ I рівня.
25. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ (обумовленим порушенням інтелекту, слуху, зору) при наявності у них I рівня недорозвитку мовлення.
26. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника іменників.
27. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника дієслів.
28. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника прикметників.
29. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ розуміння категорії числа.
30. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ розуміння зв'язного мовлення.
31. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ вміння спілкуватися реченнями.
32. Назвіть особливості виконання дітьми з II рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення.
33. Охарактеризуйте мовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ II рівня.
34. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ, обумовленим порушенням інтелекту при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення.
35. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ слуху при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення.

36. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ зору при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення.
37. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії числа.
38. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії роду.
39. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії відмінку.
40. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ вміння конструювати речення та послідовно логічно висловлювати власну думку, оформляти зв'язне висловлювання.
41. Назвіть особливості виконання дітьми з III рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення.
42. Охарактеризуйте мовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ III рівня.
43. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ, обумовленим порушенням інтелекту при наявності у них III рівня недорозвитку мовлення.
44. Розкрийте сутність понять "загальний недорозвиток мовлення" і "затримка розвитку мовлення".
45. Назвіть ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з затримкою мовленнєвого розвитку (ЗМР).
46. Опишіть завдання, які можна використовувати для стимуляції у дітей з I рівнем ЗНМ мовлення.
47. Назвіть напрямки формування словника у дітей з I рівнем ЗНМ.
48. Назвіть напрямки формування словника у дітей з II рівнем ЗНМ.
49. Назвіть напрямки формування словника у дітей з III рівнем ЗНМ.
50. Опишіть завдання для розвитку та корекції словника у дошкільнят з ЗНМ.
51. Назвіть напрямки формування зв'язного мовлення у дітей з III рівнем ЗНМ.
52. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ I рівня речення.
53. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ II рівня речення.
54. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ III рівня речення.
55. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ II та III рівнів морфологічної системи мовлення.
56. Опишіть завдання для формування у дошкільників з ЗНМ розуміння прийменників. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати?
57. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у числі. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати?

58. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у роді. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати?
59. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у відмінку. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати?
60. Назвіть етапи формування мовлення у дошкільнят з ЗНМ у відповідності до моделі, запропонованої Н. Жуковою, Є. Мастюковою, Т. Філічевою.
61. Назвіть етапи формування мовлення у дошкільнят з ЗНМ у відповідності до моделі, запропонованої Л. Єфіменковою.
62. Назвіть етапи формування мовлення у дітей з моторною алалією у відповідності до моделі, запропонованої Є. Соботович.
63. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по стимуляції у дітей з I рівнем ЗНМ мовлення.
64. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по розвитку та корекції у дошкільнят з II рівнем ЗНМ мовлення.
65. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по розвитку та корекції у дошкільнят з III рівнем ЗНМ мовлення.
66. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми з I рівнем ЗНМ.
67. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми II рівнем ЗНМ.
68. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми III рівнем ЗНМ.
69. Охарактеризувати особливості мовлення дітей з нерізко вираженим (у подальшому – н/в, або IV рівнем ЗНМ).
70. Опишіть завдання для корекції фонематичних процесів у школярів з н/в ЗНМ.
71. Опишіть завдання для корекції лексичного боку мовлення у дітей з н/в ЗНМ.
72. Опишіть завдання для формування вміння правильно будувати речення, які використовуються при логопедичній роботі з школярами з н/в ЗНМ.
73. Опишіть завдання для формування морфологічної системи мовлення у школярів з н/в ЗНМ.
74. Опишіть завдання для формування у дітей розуміння граматичного значення слів та вміння узгоджувати слова в реченні у роді, числі і відмінку.
75. Охарактеризуйте структуру фронтального заняття, яке проводиться в умовах шкільного логопункту.
76. Назвіть основні цілі першого етапу корекції IV рівня ЗНМ у школярів.
77. Назвіть основні цілі другого етапу корекції IV ЗНМ у школярів.
78. Назвіть основні цілі третього етапу корекції IV ЗНМ у школярів.
79. Охарактеризуйте специфіку роботи з дітьми з ЗНМ по формуванню у них звуковимови.

80. Назвіть послідовність формування лексичного боку мовлення у дошкільнят з ЗНМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.

81. Назвіть послідовність формування граматичного боку мовлення у дошкільнят з ЗНМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.

Змістовий модуль 2. Порушення читання та письма

1. Дайте визначення поняттю “дислексія”.
2. Дайте визначення поняттю “дисграфія”.
3. Дайте визначення поняттю “дизорфографія”.
4. Назвіть етапи формування навички читання у дітей.
5. Назвіть етапи формування навички письма у дітей.
6. Назвіть форми дислексії за класифікацією, створеною під керівництвом Р. Лалаєвої.
7. Назвіть форми дисграфії за класифікацією, створеною під керівництвом Р. Лалаєвої.
8. Назвіть групи помилок при дисграфії за Є. Соботович, О. Гопіченко.
9. Назвіть помилки фонематичного типу.
10. Назвіть причини виникнення фонематичного типу помилок у дітей.
11. Назвіть графічні та оптико-просторові типи помилок.
12. Назвіть причини виникнення графічних та оптико-просторових помилок.
13. Назвіть лексико-граматичні типи помилок.
14. Назвіть причини виникнення лексико-граматичних типів помилок.
15. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей артикуляційно-акустичної дисграфії.
16. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дисграфії на основі порушень фонемного розпізнавання.
17. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дисграфії внаслідок порушення мовного аналізу та синтезу.
18. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей оптичної дисграфії.
19. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей аграматичної дисграфії.
20. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дизорфографії.
21. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей оптичної дислексії.
22. Назвіть причини виникнення оптичної дислексії.
23. Назвіть причини виникнення семантичної дислексії.
24. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей семантичної дислексії.
25. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей мнестичної дислексії.
26. Назвіть причини виникнення мнестичної дислексії.
27. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей фонематичної дислексії.
28. Назвіть причини виникнення фонематичної дислексії.

29. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей аграматичної дислексії.
30. Назвіть причини виникнення аграматичної дислексії.
31. Опишіть умови проведення обстеження читання у молодших школярів.
32. Опишіть умови проведення обстеження письма у молодших школярів.
33. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження читання у першокласників.
34. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження письма у першокласників.
35. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження читання у другокласників та старших учнів.
36. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження письма у другокласників та старших учнів.
37. Назвіть етапи корекції фонематичного типу помилок на письмі та при читанні у дітей.
38. Назвіть етапи формування у дітей фонематичного аналізу.
39. Назвіть напрямки роботи з подолання порушень оптико-просторових уявлень у дітей.
40. Назвіть напрямки роботи по формуванню дрібної моторики пальців рук та зорово-моторної координації.
41. Назвіть напрямки корекції та розвитку граматичної будови мовлення у дітей.
42. Назвіть напрямки роботи над збагаченням словникового запасу.
43. Назвіть напрямки роботи над реченням.
44. Назвіть напрямки роботи над морфологічним та синтаксичним аналізом і синтезом.
45. Охарактеризуйте методику поскладового формування читання (В. Зайцева).
46. Охарактеризуйте методику глобального формування навиків читання.
47. Охарактеризуйте методику формування читання у старших дошкільників з порушеннями мовлення Г. Каше.
48. Назвіть поетапність роботи, спрямовану на подолання семантичного типу труднощів у дітей при читанні.
49. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного сприймання у дітей.
50. Охарактеризуйте завдання для розвитку зорово-просторового сприймання.
51. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного уявлення.
52. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного аналізу.
53. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного синтезу.
54. Охарактеризуйте завдання для розвитку морфологічного аналізу.
55. Охарактеризуйте завдання для розвитку словника похідних слів.
56. Охарактеризуйте завдання для формування граматичної словозміни.
57. Охарактеризуйте завдання для формування диференціацій частин мови.
58. Охарактеризуйте завдання для формування вміння правильно узгоджувати слова в реченні.

59. Охарактеризуйте завдання для поширення чи скорочення речень.
60. Охарактеризуйте завдання для формування зв'язку слів у реченні.
61. Назвіть вправи для розвитку у дитини просторової орієнтації.
62. Назвіть вправи для розвитку у дитини дрібної моторики пальців рук.
63. Назвіть вправи для розвитку у дитини кінетичної організації довільних рухів.
64. Назвіть вправи для розвитку у дитини зорово-моторної координації.